

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001940

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-05-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільїн Олексій Іванович

2. Oleksiy I. Ilyin

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 29-03-2024

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.081

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Міське населення Ізмаїльської області УРСР в умовах радянзації (1944–1954 рр.)
2. The urban population of the Izmil Oblast of the Ukrainian SSR in the conditions of Sovietization (1944–1954)

Реферат:

1. Дисертаційна робота зосереджена на розкритті становища міського населення Ізмаїльської області в умовах радянзації в 1944–1954 рр. Стрижневим завданням дослідження було вивчення процесу радянзації Ізмаїльської області, змін у чисельності і структурі міського населення, а також особливостей його повсякденного життя. Наукова новизна дисертації зумовлена постановкою і розробкою проблеми, яку досі не було виокремлено як предмет наукової уваги у вітчизняній та закордонній історіографії. У роботі вперше проаналізовано радянзацію міст краю; розкрито процес створення радянської адміністративно-командної системи; досліджено репресії проти «членів сімей зрадників батьківщини», заможних селян у містах, а також релігійних громад п'ятидесятників, баптистів і старообрядців; з'ясовано динаміку демографічних змін у міському населенні, зокрема вплив повоєнного голоду на його природний рух; описано спротив радянським

змінам у містах області, особливу увагу приділено протидії мобілізаціям і колгоспному будівництву в містах; охарактеризовано радянську політику антисемітизму в Ізмаїльській області. У першому розділі було розкрито історіографічну базу, джерела та методологію. При вивченні наукової літератури, присвяченої історії СРСР, з'ясовано, що існує кілька підходів до дослідження Радянського Союзу й відповідно – до розуміння радянзації. До головних із них належать тоталітарний, ревізійністський, постколоніальний, модернізаційний та культурно-антропологічний. Міське населення було проаналізовано з точки зору культурно-антропологічного підходу. Сучасними українськими та західними науковцями широко вивчено такі проблеми, як зміни в етноконфесійній структурі міського населення, політика пам'яті, символічний простір міст і міська архітектура, повсякденні практики містян, матеріальний стан міського населення, економічний розвиток міст тощо; особливу увагу приділено проблемам репресій проти Української греко-католицької церкви, післявоєнним репресіям та депортаціям. Вагомий внесок науковцями України було зроблено й у студіювання історії Ізмаїльської області, предметом їх пошуку став міський простір, культурне життя повоєнного часу, репресії, депортації 1948 р., процеси колективізації тощо, проте впродовж усього історіографічного періоду історія Ізмаїльської області вивчалася переважно у загальному контексті. Спеціальну увагу містам колишньої області та її міському населенню приділили небагато вчених, що спонукало нас до проведення спеціального дослідження. Дисертація ґрунтується на комплексі історичних джерел, які за походженням і способом збереження інформації об'єднано в п'ять груп: архівні, усні, публікації в періодичній пресі, наративні джерела та опубліковані документи. Найширшою є перша група, яка в роботі представлена актовою документацією, статистичними джерелами, судово-слідчими матеріалами та діловодною документацією. Методологічні засади дослідження включають принципи наукового пізнання (принципи історизму, об'єктивності, ціннісного підходу, всебічності й системності), комплекс загальнонаукових методів (критичного аналізу, синтезу, індуктивний і дедуктивний), які дали змогу вибудувати загальну конфігурацію роботи, спеціальних історичних методів (історико-генетичний, історико-порівняльний, історико-типологічний, історико-системний та діахронічного аналізу), а також конкретно-історичних методів, що використовувалися під час аналізу різних типів джерел. У другому розділі розкрито специфіку радянзації Ізмаїльської області в повоєнний період. З'ясовано, що в 1944–1954 рр. в краї було сформовано радянську адміністративно-командну систему й встановлено монопольну владу комуністичної партії. В умовах війни з нацистською Німеччиною економіка регіону була підпорядкована військовим потребам: мобілізації чоловіків на фронт та до промисловості, військовим перевезенням, заготівлям харчів для радянської армії, відновленню доріг та залізниці тощо. Визначено, що вагому роль в радянзації зіграли робітники, які працювали в Ізмаїльській області в 1940–1941 рр. та знали її специфіку. Подальша легітимізація радянської влади відбулася через вибори до ВР СРСР, ВР УРСР та до місцевих рад. Визначено, що радянська економічна політика на початку радянзації включала перерозподіл землі, дозвіл на застосування дрібної приватної торгівлі та підприємницької діяльності, а також значні податкові пільги населенню області. Однак уже в 1946–1947 рр. почалася прискорена колективізація краю, темпи якої сягали до 30% на рік, а в 1947 р. була повністю заборонена приватна підприємницька діяльність, введено загальне податкове законодавства та скасовані пільги...

2. The dissertation is focused on revealing the situation of the urban population of Izmail Oblast in the conditions of Sovietization in 1944–1954. The core task of the research was to study the process of Sovietization of Izmail Oblast, changes in the number and structure of the urban population, as well as the characteristics of its everyday life. The scientific novelty of the dissertation is due to the formulation and development of a problem that has not yet been singled out as a subject of scientific attention in domestic and foreign historiography. The paper analyzes the Sovietization of the cities of the region for the first time; the process of creating the Soviet administrative and command system is disclosed; repressions against "family members of traitors to the motherland", wealthy peasants in cities, as well as religious communities of Pentecostals, Baptists and Old Believers were investigated; the dynamics of demographic changes in the urban population were clarified, in particular the impact of the post-war famine on its natural movement; opposition to Soviet changes in the cities of the region is described, special attention is paid to opposition to mobilizations and collective farm construction in cities; the Soviet policy of anti-

Semitism in the Izmail region is characterized. In the first chapter, the historiographical base, sources and methodology were disclosed. When studying the scientific literature devoted to the history of the USSR, it became clear that there are several approaches to the study of the Soviet Union and, accordingly, to the understanding of Sovietization. The main ones include totalitarian, revisionist, post-colonial, modernization and cultural-anthropological. The urban population was analyzed from the point of view of a cultural and anthropological approach. Modern Ukrainian and Western scientists have widely studied such problems as changes in the ethno-confessional structure of the urban population, the politics of memory, the symbolic space of cities and urban architecture, everyday practices of citizens, the material condition of the urban population, the economic development of cities, etc.; special attention is paid to the problems of repressions against the Ukrainian Greek Catholic Church, post-war repressions and deportations. Ukrainian scientists also made a significant contribution to the study of the history of the Izmail region, the subject of their search was the urban space, cultural life of the post-war period, repressions, deportations of 1948, collectivization processes, etc., however, throughout the entire historiographical period, the history of the Izmail region was studied mainly in a general context. Few scientists paid special attention to the cities of the former region and its urban population, which prompted us to conduct a special study. The dissertation is based on a complex of historical sources, which are grouped into five groups according to the origin and method of information preservation: archival, oral, publications in periodicals, narrative sources and published documents. The widest is the first group, which is represented in the work by act documentation, statistical sources, judicial and investigative materials, and clerical documentation. The methodological foundations of the research include the principles of scientific knowledge (the principles of historicism, objectivity, the value approach, comprehensiveness and systematicity), a complex of general scientific methods (critical analysis, synthesis, inductive and deductive), which made it possible to build a general configuration of the work, special historical methods (historical -genetic, historical-comparative, historical-typological, historical-systemic and diachronic analysis), as well as concrete-historical methods used in the analysis of various types of sources. The second chapter reveals the specifics of the Sovietization of the Izmail region in the post-war period. It was found that in 1944–1954, a Soviet administrative and command system was formed in the region and the monopoly power of the Communist Party was established. In the conditions of the war with Nazi Germany, the economy of the region was subordinated to military needs: mobilization of men to the front and to industry, military transportation, procurement of food for the Soviet army, restoration of roads and railways, etc. It was determined that workers who worked in the Izmail Oblast in 1940–1941 and knew its specifics played an important role in Sovietization. Further legitimization of Soviet power took place through elections to the Verkhovna Rada of the USSR, Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR, and local councils. It was determined that the Soviet economic policy at the beginning of Sovietization included redistribution of land, permission to use small private trade and entrepreneurial activities, as well as significant tax benefits for the population of the region...

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- льїн О. Антирадянські настрої міського населення Ізмаїльської області УРСР у повоєнний період (1944–1954). Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. 2020. № 3(146). С. 23–28.

- Ільїн О. Демографічні процеси в містах Ізмаїльської області УРСР у повоєнний період. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Історичні науки. 2020. № 50. С. 195–210.
- Ільїн О. Постсоціалістична трансформація публічного простору м. Ізмаїл Одеської області: проблеми та перспективи. Місто: історія, культура, суспільство. 2023. № 14, С. 104–119.
- Ільїн О. Проблеми комплектування номенклатури Ізмаїльської області у повоєнний період. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. 2022. № 59. С. 74–83.
- Ільїн О. Трансформація міського публічного простору Ізмаїльської області УРСР у повоєнний період (1944–1954 рр.). Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія: Історичні науки. 2019. № 43. С. 58–68.
- Ільїн О. Шкільна освіта як засіб ідеологічного впливу на міське населення Ізмаїльської області УРСР (1944–1954 рр.). Zaporizhzhia Historical Review. 2019. № 1(53). С. 170–176.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дроздов Віктор Володимирович
2. Victor V. Drozdov

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1381-8878

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщанин Василь Васильович

2. Vasyl V. Mishchanyn

Кваліфікація: д. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Церковна Віра Георгіївна

2. Vira G. Tserkovna

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3245-1597

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125467

Місцезнаходження: вул. Репіна, буд. 12, Ізмаїл, Ізмаїльський р-н., 68600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатуша Олександр Миколайович

2. Oleksandr M. Ignatusha

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1959-1085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильчук Геннадій Миколайович

2. Gennadiy M. Vasylychuk

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3023-6682

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Каганов Юрій Олегович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Каганов Юрій Олегович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дребезов Денис Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна